

Právě čtete

Mimořádné číslo

VĚTRNÍK

Ročník XLII.

Sobota 15. října 2011

A je to tady!

Malé, velké trápení, jaká zvolit slova na závěr, abych na nikoho nezapomněla, nikoho nezarmoutila a aby snad i ostuda byla co nejmenší. Už jsem byla rozhodnutá, že zalovím ve starých spisech a opráším řeč, dejme tomu z minulého století. No, no, skoro všichni jsme tu z minulého století. Ale ono se to nedá, protože každý ročník je svůj. Ten letošní byl v duchu divadelních masek, protikladů: komedie, tragédie, smíchu, pláče, radosti, smutku.

Někdo se tu letos poptával všech kolem, kdo je na čem závislý. Odpovědi (vliv na to měl i věk) byly různé – na lásce, na čokoládě, na sexu, na kávičce, na elektřině, na práci, na dětech, na divadle a já po krátkém zaváhání řekla, že na životě. A pak mi došlo, že my od divadla a zvláště Krakonošáci máme velkou výhodu, žijeme těch životů více. Svůj všedně civilní o přehlídce měníme v jiný – kuchaře v hostesa, ředitelku v hospodářku, účetní v kuchařku nebo výčepního, policajta, zdravotní sestřičky, holičky v servírku a číšníka, ajťáka v šatnáře nebo osvětlovače, ředitele v redaktora, elektrikáře v Krakonoše a další a další. A při představeních pak v princezny, vojáky, skladatele, milovníky, podvodníky, zbojníky, čerty, faráře, všechny svaté (a tak jinak) a přebíráme jejich životy. My divadelníci máme velký dar, dáváme radost sobě a mezi sebou a přes rampu i divákům, A co je krásnějšího než plný sál spokojených diváků?!

Ale jinak, jsem hrdá, jako ten Budžes, ba i víc, na Krakonošáky, na Vysočáky, na diváky, na divadelníky, zkrátka na naši i vaši přehlídku.

Za 31 276 800 vteřin mi bude ctí se s vámi opět setkat ve Vysokém na přehlídce.

Děkuji a příjemný večer.

XLIII. ročník KDP bude 13. - 20. X. 2012

Závěrečné slovo

Čtyřicátá druhá národní přehlídka venkovských divadelních souborů Krakonošův divadelní podzim se konala ve Vysokém nad Jizerou 7. – 15. října 2011. Inscenace, které jste zde hráli, byly vybrány z deseti přehlídek, jichž se zúčastnilo 72 inscenací. Nejen porota, ale i divadelní veřejnost konstatovala, že dramaturgie letošní přehlídky předčila standardní úroveň řady minulých. Málokdy se stane, aby se i na nejvýznamnějších divadelních aktivitách tohoto druhu hrály čtyři inscenace her uvedených v české premiéře – Součková adaptace filmu Ptačí klec, Buchsteinerovi hráči, Ona Susany Torres Moliny a Břehového Zátíší s loutnou. Doplněno pak o Maryšu bratří Mrštíků, Nývltovu adaptaci Hrabalových Tanečních pro pokročilé, Dlouhého, Širokého a Krátkozrakého z dílny Divadla Jára Cimrmana a Bátrova hra Prach a broky. Z devíti titulů bylo šest českých, celkově pak v širokém žánrovém spektru od lidové komedie až k moderní dramatice, obsahově od zábavného divadla k tématům v současné době nejpalčivějším.

Jednotlivé inscenace byly porotou v hodnotících seminářích za účasti divadelní veřejnosti podrobně analyzovány a recenze uveřejněny v deníku Větrník. Tak než budou uděleny ceny festivalu, jenom krátké připomenutí.

Vysočtí s Mam'zelle Nitouche si nedělali příliš starostí s tím, co je opereta a co ne. S operetou si hráli s chutí, dobře cítili, že to je jedna z her, kterou můžou hrát i činoherci. Jistě by pomohla přesnější charakteristika jednotlivých typů, bohatší rozehrání situací v operetním divadle, ale dobré hudební nastudování, netradičně mladá a čistě zpívající Denisa, šarmantní Célestin, posedlý Major a radostnost ze hry celého ansámblu se bezpečně přenášela do hlediště.

Poctivá práce divadla Klapý na adaptaci Hrabalových Tanečních hodin pro pokročilé je zjevná ve všech složkách inscenace. Hrabalovy texty jdou obtížně dramatizovat, většinou dochází k redukci jeho filosofických až metafyzických poloh, a tak i tato inscenace ukázala možné meze převodu a dramatizací. Několik výrazných hereckých výkonů a nepřekonatelná vůle režiséra se s Hrabalem znovu a znovu setkávat dávaly zapomenout na řadu dalších problémů, kterým se inscenátoři nemohli beze zbytku vyhnout.

Ptačí klec jako divadelní adaptace známého amerického filmu přináší na jeviště téma tří světů – pokrytectví politiky, svobodomyslnost homosexuální komunity a svět médií pořá-

dajících hon na cokoli, co může přinést skandál a zvýšit sledovanost. Jednotlivá témata se nepodařilo v inscenaci úplně propojit, ve světě politiky a médií byly situace zobrazovány bez dostatečné hloubky a tak nejvíc upoutaly skvěle zahrané postavy tří účastníků menšinové komunity hrané s přesnou nadsázkou a vkusem. Pokud by se podařilo stejně výrazně zobrazit i ostatní naznačená témata, mohla mít inscenace mimořádnou úroveň.

Maryša bratří Mrštíků od své premiéry v Národním divadle dokládá v celé své historii možnost osobitého výkladu jak v motivaci jednání postav, tak v jednotlivých dramatických situacích. Od sociálně podmíněného společenského dramatu, přes velkou, téměř folklorní podívanou propojenou partiturou hudby, zpěvu a zvuků vesnice po expresivně

groteskní pojetí, až k jednání zbaveného sociálních vazeb a redukováného na základní postoje. Režisérka s velmi čitelným rukopisem buduje inscenaci v jednoduché až básnivě dekoraci s akcentem na velký scénický obraz s pronikáním reálných situací. Účinně zapojuje skvělou cimbálovou muziku a zpěv sboru. **Maryša** je ovšem drama postav, jednání, situací, které vedou postupně a zákonitě k vraždě. Zdá se, že silné drama je zjemněno lyrickým cítěním, které nás od podstaty dramatu poněkud vzdaluje. Pevně vedený soubor hraje v dobré souhře, je veden k autentickému, pravdivému hereckému jednání, především v přesvědčivých výkonech Lízala, Maryši a Vávry. Přestože inscenace nezobrazila osudové drama, svojí citlivostí a přitažlivou atmosférou vzbudila značný zájem.

Torsten Buchsteiner je významný německý autor ověřený mnoha cenami, v českém divadle je pak nejvíce známý hrou **Tango** uvedenou ve vinohradském divadle. Tématem **Hráčů** jsou lidé neschopní žít plnohodnotný život, postavy spojuje adrenalinová krutá hra s osudy druhých, stopy citu se odkládají, aby dráždivá hra mohla stupňovaně pokračovat. Výklad bohatě strukturovaného textu není v inscenaci jednoznačný a často se divák jen obtížně orientuje. Patně by posloužila přesnější výstavba jednotlivých situací a bohatší proměna temporytmu i kontrastnější použití hudby. V zásadě však je nutné ocenit odvahu režiséra a celého souboru, který se mimořádného úkolu zhostil se ctí a oslovil diváky naléhavými tématy, které patří k nejsoučasnějším.

Hra **Ona** argentinské autorky patří k typické produkci univerzitních divadel, které hledají nové formy vyjádření a postoje ke světu. V racionální konstrukci se zobrazuje téma sexuální závislosti, sobectví, zločinu a trestu. Text nemá Strindbergovskou

vášeň, je spíše zajímavou šachovou hrou. Režisérka spolu s dobrými představiteli koncipuje inscenaci spíš jako volnější sled jednotlivých sekvencí bez dostatečné stříhové gradující skladby v přetlaku sauny, kde se hra odehrává. Text je svojí rafinovaností obtížné realizovat. Snad právě proto je nutné ocenit, že se malý ansámbl dvou herců s režisérkou vyrovnal s těžkým úkolem velmi poctivě.

Soubor z Městečka Trnávky zvolil při realizaci Cimrmanovského textu zlatou střední cestu. Nekopíroval důsledně vzory, nešel cestou většího osobnostního přínosu, ale přece jenom trochu po svém a s radostí ze hry realizoval v zásadě způsob hry a divadelní myšlení, bez kterého se tyto texty hrát nedají. Snad podcenil přípravu diváku úvodní přednáškou, která má právě naznačit určitý způsob divadelního vnímání, druh humoru a styl inscenace. Většina účinkujících výrazně zaujala svou osobitostí a komediálností, snad jen scény s Dědem Vševědem zdržovaly zbytečným psychologizováním a značnou rozvolněností v souhře.

Celkově se podařil příjemný večer, kde se bavili jak milovníci Cimrmana, tak i ti, kteří se často s tímto typem textu nepotkávají.

Morkovští si chtěli v inscenaci Bártovy hry Prach a broky především zařadit a komediálně vyřadit. Jednoduchost typicky lidové hry první republiky, povrchnost situací a postav nelze brát zcela vážně. Toho si byl soubor dobře vědom. Tak se inscenace odehrává v bujarém tónu parodie, kde bez přesnějšího řádu a stylu každý přináší do inscenace to, co si myslí, že pomůže diváckému ohlasu. Humor funguje především tam, kde se nadsázka spojuje s hravostí a roztomilostí a jistě také tam, kde spolu postavy navazují kontakt a umožňují herecké situace obohacovat. Komédie hraná ve starobylém scénickém řešení přinesla dobrou zábavu, ale také řadu zajímavých otázek, zda a jak lze tyto texty dnes inscenovat.

Jaroslav Břehový napsal Zátíší s loutnou jako hořkou komedii s výrazným společenským přesahem. Jde o příběh tří sester a několika ostatních postav, které společně čelí aroganci, šikaně, bezhlavé tuposti. To je také důvod k rozehrání celé řady výborných komediálních situací. Autor píše své postavy na konkrétní obsazení, většinou typově naprosto přesné. Soubor autorovi rozumí a v jeho intencích spolu s citlivou režii pracuje. V některých částech by představení, které je v celku přehledně a čitelně posazené, zcela jistě prospěla větší herecká rasance v gradovaných situacích, důsledněji realizovaná proměna temporytmu a celková aktivita. Bylo to mimořádně šťastné zakončení festivalu: vý-

borně napsaná komedie s čitelně sděleným společenským tématem v zajímavé komediální inscenaci.

Nedílnou součástí festivalu byly dopolední diskusní semináře poroty se souborem a divadelní veřejností, rozbor Semináře KDP na půdičce Krakonoše, potom Klub režisérů ŠČDO, Seminář KDP mladým a také kurz jevištní řeči pod vedením Reginy Szymikové.

Kořením letošního ročníku byla beseda s herečkou Simonou Stašovou moderovaná Milanem Schejbalem. V závěru přehlídky jako host vystoupil DS Zmatkaři Dobronín s inscenací hry Isabelly Doré Cesar a Drana. Celkový program doplňovaly výstavy na městském úřadě - Soubory dvačtyřicáté přehlídky a na půdičce Krakonoše - Tanec a pantomima Ivo Mičkala. Každý večer byl zakončen milým společenským setkáním v hasičovně.

Závěrečné poděkování divákům ve Vysokém

Divadelní festival ve Vysokém nad Jizerou je oproti jiným festivalům něčím specifický. Soubory, které přijíždějí, zůstávají ve Vysokém delší dobu, mohou se spolu s ostatními účastnit veškerých akcí a nejenom shlédnutím inscenací, diskusí o nich a navazováním přátelství dát přehlídce další význam. Některé i špičkové přehlídky v Čechách se konají téměř při prázdných sálech pouze za účasti poroty a několika diváků. Ve Vysokém je to zcela jinak. Všechna vyprodaná představení dokládají, že divadlo bez publika může jen těžko existovat, ale naopak vytváří s ním společnou hodnotu a naplňuje tak v plném slova smyslu své společenské poslání.

A dovolte ještě pár slov osobního vyznání.

Je to víc než třicet pět let, co jsem tu oponu viděl poprvé. A na ní namalovanou pověst o založení obce, nad ní pak nápis Byli jsme a budem. V tom sále před oponou podávala duše spolku, paní Hejralová, během divadelního festivalu oběd pro své přátele. Bylo jich u velikého stolu víc než padesát. Pospolitost lidí, jakou jsem v té podobě ještě nikdy nepoznal. Pak mě zavedla do zákulisí. Pohládl jsem loutky, prohlédl skříně plné vzorně vyžehlených šatiček, čekajících třeba desítky let na svoji příležitost. Před plným sálem se nasvítila opona a ještě než se začalo hrát, děti se dozvíдалy, že to, co na té oponě je, se stalo dávno předtím, než se narodili jejich dědové a babičky. Zatím netušily, že se narodily v místech počátků novodobého českého lidového divadla. Příběhem na oponě a hrou loutek, kterou přijímaly s důvěřivostí a fantazií, se dotýkaly kořenů vlastní existence. Zvonek na konci pak zněl sdělením, že „Byli jsme a budem“ není národovecké pivní heslo, ale poselství divadelní imaginace. „Byli jsme a budem“ volají loutky i za ty, kdo je vodí a mluví. A také za generace dospělých, kteří právě v tomhle divadélku a před touto oponou prožívali své první dětské sny a očarování jevištěm. Chtělo by se tiše a důvěrně zaseptat do neproměnných tváří loutek v zákulisí – vydržte to ještě, tenhle svět vás potřebuje.

Dovolte, abych parafrázoval pro pořadatele tohoto festivalu. Vydržte ještě se silami, svět kolem nás vás potřebuje.

František Laurin

**Na návrh odborné poroty XLII. národní přehlídky
venkovských divadelních souborů ve Vysokém nad Jizerou
Krakonošova divadelního podzimu 2011
přehlídka udělila tato čestná uznání:**

Marii Trunečkové	za režii operety Florimonda Hervé, Henriho Meilhaca a Artura Millauda	Mam'zelle Nitouche
Martinu Hnykovi	za roli Célestina, Floridora v operetě Florimonda Hervé, Henriho Meilhaca a Artura Millauda	Mam'zelle Nitouche
Evě Andělové	za roli Šedesátileté v inscenaci hry Václava Nývlt	Taneční hodiny pro pokročilé
Jiřímu Trnovskému	za roli Agadora v inscenaci hry	Jaroslava Součka Ptačí klec
Aleně Chalupové	za režii a scénu k inscenaci hry	bratří Mrštíků Maryša
Kristýně Vidnerové	za roli Marie v inscenaci hry	Torstena Buchsteinera Hráči
Janu Burešovi	za roli Jana v inscenaci hry	Torstena Buchsteinera Hráči
Fandovi Hosovi	za roli Irionda v inscenaci hry	Susany Torre Moliny Ona
Jaroslavu Červinkovi	za roli Krále v inscenaci hry Ladislava Smoljaka a Zdeňka Svěráka	Dlouhý, Široký a Krátkozraký
Petru Jarkovskému	za roli Prince Jasoně-Drsoně v inscenaci hry Ladislava Smoljaka a Zdeňka Svěráka	Dlouhý, Široký a Krátkozraký
Jakubu Brablíkovi	za roli Ferdinanda Dlaboly v inscenaci hry	Václava Bártý Prach a broky
Krystýně Jaškové	za roli Žanky v inscenaci hry	Václava Bártý Prach a broky
Ivaně Bradáčové	za roli Zoji v inscenaci hry	Jaromíra Břehového Zátíší s loutnou

**Porota se rozhodla navrhnout zvláštní čestná uznání
za ztvárnění malých rolí**

Josefu Hejralovi	za roli Režiséra v inscenaci hry Florimonda Hervé, Henriho Meilhaca a Artura Millauda	Mam'zelle Nitouche
Růženě Hartmanové	za roli Stařenky v inscenaci hry	bratří Mrštíků Maryša

**Na návrh odborné poroty XLII. národní přehlídky
venkovských divadelních souborů ve Vysokém nad Jizerou
Krakonošova divadelního podzimu 2011
přehlídka udělila tyto ceny:**

Adamu Bartoňovi	za hudební nastudování operety Florimonda Hervé, Henriho Meilhaca a Artura Millauda Mam'zelle Nitouche
Veronice Havelkové	za roli Denisy v operetě Florimonda Hervé, Henriho Meilhaca a Artura Millauda Mam'zelle Nitouche
Filipu Kovaříkovi	za roli Armanda Goldmana v inscenaci hry Jaroslava Součka Ptačí klec
Jiřímu Škopovi	za roli Alberta v inscenaci hry Jaroslava Součka Ptačí klec
Janu Korábovi	za roli Lízala v inscenaci hry bratří Mrštíků Maryša
Janě Glocové	za roli Maryši v inscenaci hry bratří Mrštíků Maryša
Zbyňku Háderovi	za roli Vávry v inscenaci hry bratří Mrštíků Maryša
Františku Korábovi a CM Primáš	za hudební spolupráci v inscenaci hry bratří Mrštíků Maryša
Chvaletickému divadlu JenTak	za dramaturgickou volbu inscenace hry Torstena Buchsteinera Hráči
Evě Andělové	za scénu k inscenaci hry Susany Torre Moliny Ona
Ondřeji Čechovi	za roli Bystrozrákého v inscenaci hry Ladislava Smoljaka a Zdeňka Svěráka Dlouhý, Široký a Krátkozraký
Jaromíru Břehovému	za původní text hry Zátiší s loutnou
Jiřině Kopplerové	za roli Niny v inscenaci hry Jaromíra Břehového Zátiší s loutnou
Jaroslavu Vojtovi	za roli Exekutora v inscenaci hry Jaromíra Břehového Zátiší s loutnou
divadelnímu spolku Žlutičan, Žlutice	za inscenaci hry Jaromíra Břehového Zátiší s loutnou

**Na návrh odborné poroty XLII. národní přehlídky
venkovských divadelních souborů ve Vysokém nad Jizerou
Krakonošova divadelního podzimu 2011
přehlídka doporučila do programu Jiráskova Hronova 2012**

**inscenaci hry Jaromíra Břehového *Zátiší s loutnou*
v provedení divadelního spolku *Žlutičan, Žlutice***

Partneři XLII. národní přehlídky venkovských divadelních souborů
Krkonošova divadelního podzimu

Větrník, zpravodaj XLII. Krkonošova divadelního podzimu – Národní přehlídky venkovských divadelních souborů. Vydává přípravný výbor. Redakce Jana Fričová, technické zpracování Ing. Josef Hejral, fotografie Ivo Mičkal, David Hejral, tisk H&H Servis. Náklad 200 ks. Zdarma